

François Baptiste

*Ainhoa
Lapurdi (1922)*

Aurkibidea

Biografia

François Baptiste Ainhoan sortu zen 1922. urtean. Herriko arotza (errementaria) izan zen 60 urtetan erretiratu zen arte. Ainhoan bizi izan da beti, bi urtez izan ezik. Orduan Alemanian egon zen, 1940-1944eko gerla denboran, STO delako behartutako lan zerbitzua betetzeko.

Zintak

AOA-001

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Erremundeguy, Joseba
- **Data:** 2013-03-06
- **Iraupena:** 59 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Olaso Lacarra, Mathias

Pasarteak

1. Gurasoen ibilbidea

- **Erref:** AOA-001/002
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 00:01:32. **Bukatu:** 00:03:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Errementariak, ferratzaileak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

François-en aita Aihertarra zen eta ama Zugarramurdiarra. Ama Ainhoara etorri zen neskato bezala lan egiteko. Hazparnen elkar ezagutu zuten bere aitarekin. Ondotik, aita Ainhoako Agostia etxean hasi zen arozgo lanean, eta lau urteren buruan, Kraxiorenea etxean instalatu zen bikotea. Hiru haurrideen artean, bigarrena da François, bere anaia gehiena Alemanian zendu zen gerla garaian.

2. Haurtzaroa herrian. Eskola eta katixima

- **Erref:** AOA-001/004
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:04:13. **Bukatu:** 00:06:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

Bere haurtzaroan, etxe gehienetan behiak baziren eta ez zen autorik. Jendea euskaraz mintzo zen, salbu eskolan non punituak ziren euskara mintzo baldin bazuten, frantsesa ikasi behar zuten. Aldiz katixima euskaraz ikasten zuten serorekin. Peortegiko etxe batean bizi ziren hiru edo lau serorak. Apezetxea bazen ere.

3. Arozgo lana

- **Erref:** AOA-001/005

- **Iraupena:** 0:04:29. **Hasi:** 00:06:44. **Bukatu:** 00:11:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Errementariak, ferratzaileak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

Hamalau urte zituen eskola utzi zuelarik, orduan aitarekin ikasi zuen arozgoan. Behiak eta zaldiak ferratzen zituzten, brabanak (goldeak), arreak, aitzurrak eta aizkorak antolatzen zituzten. Labe batean sua pizten zuten burdinaren lantzeko, Baionatik ekartzen zen burdina, Dufour et Lacroix martxantekin. Ainhoako arotz bakarrak ziren; herri guzietan baziren arotzak, Dantxarinean ere bazen Pakoin etxean. Pixkanaka tresneria aldatu da, eta brabanen ordezt, traktoreak agertu dira.

4. Merkatu eta saltegiak

- **Erref:** AOA-001/007
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:13:20. **Bukatu:** 00:14:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)

Laburpena:

Merkaturik ez zen herrian, Ezpeletara joaten ziren behiekin Pinodietatik pasatuz. Gero Añorga familiak janari saltegia eta harakindegia muntatu zuten Ainhoan.

5. Erretretan sartu

- **Erref:** AOA-001/008
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:14:45. **Bukatu:** 00:15:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Errementariak, ferratzaileak
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

Arozgoa hirurogei urtetan utzi du, erretretan sartuz. Traktoreak abiatu zirenez, txikitu zen arotzaren lana.

6. Ihauteri eta Bestaberri

- **Erref:** AOA-001/009
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 00:15:28. **Bukatu:** 00:17:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Inauteriak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Eliza giroko ospakizunak

Laburpena:

Ainhoa ihauteriak ospatzen ziren, gazteak etxez etxe ibiltzen ziren musikari eta dantzariekin. Bestaberriz prozesio ederra egiten zen, karrikak apainduz.

7. Guardiak eta kontrabandoa

- **Erref:** AOA-001/010
- **Iraupena:** 0:03:01. **Hasi:** 00:17:21. **Bukatu:** 00:20:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Kontrabandoa

Laburpena:

Kaserna bazen Ainhoa-n eta bederen hamabost bat guardia. Mendia zaintzen zuten kontrabandisten harrapatzeko. Dantxarinean ere baziren guardiak. Kolpatuak eta zaurituak izan dira kontrabandoa garaian, tiroz edo jotzeaz. Tokiko gazte guziak ibili dira kontrabandoan; François-ek behin bakarrik egin zuen, lan aski baitzuen arozgoan eta amerikanoekin, Haran familia.

8. Hegoaldera eskapatu direnak eta Ainhoara itzuli direnak

- **Erref:** AOA-001/011
- **Iraupena:** 0:01:19. **Hasi:** 00:20:22. **Bukatu:** 00:21:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945)

Laburpena:

Gizon batek Espainiara ihes egin zuen gerla garaian; gerla ondoan, Armaia etxea erosi zuen Ainhoan, baina etxera etortzeko urte batez preso egon behar izan zuen. Gerla garaian anitz jende eskapatu zen mugatik, geroago itzuli ziren eta nazionalitatez frantsesak dira.

9. Muga bi aldetako harremana. Espainiako gerlatik ihes egin dutenak

- **Erref:** AOA-001/012
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:21:41. **Bukatu:** 00:23:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945)
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Muga bi aldetako jendeak elkar ezagutzen zuen. Gauzen erosteko edo bestaren egiteko muga pasatzen zuten Ainhoarrek. Gerla izan zelarik Espainian, jende anitzek muga pasatu zuen; haatik ez ziren luzaz egon Ainhoan, alemanak baitziren.

10. STO lan zerbitzua Alemanian

- **Erref:** AOA-001/013
- **Iraupena:** 0:04:48. **Hasi:** 00:23:26. **Bukatu:** 00:28:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945)

Laburpena:

Okupazio alemaniarren garaian, hogeitaz urtetan, bere anaiarekin STO lan zerbitzua egitera behartuak izan ziren. Bi urtez Berlin aldean egon zen, elektrika egiteko labeak eraikitzeko. Jatekoa bazuten baina ez aski, orduan harrapatutako lapinak edo arrainak jaten zituzten. Charentes eskualdeko frantses anitzekin zen François, eta alemanek manatzen zuten.

11. Gorriak eta xuriak

- **Erref:** AOA-001/014
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:28:14. **Bukatu:** 00:30:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika

Laburpena:

Gorrien edo xurien alde ematen zen jendea. Peortegikoak xuriak ziren, eta Haran eta Daguerre familiak gorriak. Talka politiko hau, orain den eskuina eta ezkerra bezalakoa da. Guardiak ez ziren herrikoak, kanpoko herrietatik etorritak jendea zen.

12. Apezari errespetua

- **Erref:** AOA-001/015
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:30:15. **Bukatu:** 00:31:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Apeza errespetatua zen herrian, haurrek boneta kentzen zuten bere aitzinean. Zerria hiltzen zelarik, batzuek zenbait puska ematen zizkieten apeza edo serorei.

13. Zerri hiltzea

- **Erref:** AOA-001/016
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 00:31:07. **Bukatu:** 00:34:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura

Laburpena:

Etxe guzietan zerria hiltzen zen, zerriaren parteak prestatzen ziren eta urinean kontserbatzen. Auzokoen laguntza bazen, eta haiekin partekatzen zen. Oiloa ez zen noiznahi jaten, bestaburu zerbait izan behar zen.

14. Mendekoste biharamuna

- **Erref:** AOA-001/017
- **Iraupena:** 0:03:32. **Hasi:** 00:34:00. **Bukatu:** 00:37:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak

Laburpena:

Mendekoste biharamunean, prozesio ederra egiten zen Ainhoan: elizatik abiatuz, musikarekin eta kantatuz kaperara igaten zen eta handik itzultzen zen. Inguruko herriko apezak eta jendeak heldu ziren prozesio horretara. Behin, Senpereko neskei etortzea debekatu zien Senpereko apezak, prozesio ondotik Dantxarian bala antolatzen baitzen eta neska eta mutikoek ez zuten dretxo elkarrekin dantzatzea.

15. Kaperako mezak

- **Erref:** AOA-001/018
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 00:37:32. **Bukatu:** 00:39:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:

Maiatzeko ortzegunetan kaperan meza egiten zen beti. Harri edo babazuza kontrako meza ematen zen, uztak salba daitezen. Berriki, idorteen kontrako meza egin da.

16. Konfesatzea

- **Erref:** AOA-001/019
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:39:20. **Bukatu:** 00:40:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Konfesatzera joan behar ziren gazteak. Neska batekin egon baldin baziren erran behar zuten, eta hola apezak gazte guzien berri bazuen. Oraingo egunean ez lukete kontatuko gazteek.

17. Zozokeriak

- **Erref:** AOA-001/021
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:40:56. **Bukatu:** 00:42:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Gazteek zikinkeria franko egin izan dituzte, hau da, gauean jendeen gauzak mugitzen zituzten: ate bat bere tokitik kenduz edo etxe bateko aulkia plazara eramanez. Behin, Xaparria etxean, astoa igoarazi zuten galeriara.

18. Ehiza

- **Erref:** AOA-001/023
- **Iraupena:** 0:03:03. **Hasi:** 00:43:02. **Bukatu:** 00:46:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Luzaz ehizatu du François-ek. Usoak eta lapinak baziren denetan, basurdeak eta pekadak ere. Basahuntzak geroago etorri dira. Arrantzatu du ere, gauean sare bat pausatuz, amuarraia franko baziren.

19. Erleak

- **Erref:** AOA-001/024
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:46:05. **Bukatu:** 00:48:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

Erleak baziren etxe frankotan. Elizan ere baziren baina kendu zituzten. Presuna bat hiltzen zelarik, bazen usaia erleei errateko lehenik.

20. Heriotza

- **Erref:** AOA-001/025
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:48:20. **Bukatu:** 00:50:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:

Presuna bat hiltzen zelarik, auzoak biltzen ziren. Egun ta gauaz bazen norbait hilaren ondoan egoteko. Elizaren aldeko lehen auzoek gurutzea egin behar zuten, emaztekoa heldu zen eta gizona kapa beltz handi batekin beztitzen zen.

21. Soldadu alemanak

- **Erref:** AOA-001/027
- **Iraupena:** 0:04:08. **Hasi:** 00:51:23. **Bukatu:** 00:55:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945) » Eragina Ipar Euskal Herrian

Laburpena:

Gerla garaian alemanak Ainhoan egon ziren hilabete batzuek, apezetxean eta herriko etxean instalatuak ziren. Zaldiak hartzen zituzten etxeetan. Behin bi soldadu hil ziren, motoarekin erori ziren errekarara. Beste soldadu bat hil zen, alemanek berek erail zuten, zerbait saltarazi nahi izan zuelako. Dantxarinean, bi iheslari harrapatu zituzten heien zakurrekin alemanek.

22. Bikoteak

- **Erref:** AOA-001/028
- **Iraupena:** 0:00:32. **Hasi:** 00:55:31. **Bukatu:** 00:56:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Bestelako kontuak » Gaur egungo kontuak

Laburpena:

Lehen, ezin ziren orain bezala, bikoteak musukatzen edo kolatuak ibiltzen ahal karrikan.

23. Kontrabandoa

- **Erref:** AOA-001/029
- **Iraupena:** 0:02:57. **Hasi:** 00:56:03. **Bukatu:** 00:59:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Kontrabandoa

Laburpena:

Jende anitz ibiltzen zen kontrabandoan, denetarik pasatzen zen: behiak, dentelak, autoko arrudak... Ihes egiteko pakete batzuk galdu izan dituzte kontrabandistek. Emazte batzuk ere ibili dira kontrabandoan. Egunaz, autobus edo autoekin egiten zen kontrabandoa.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-10-15

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com